

OPA VERTEL NOG EENS VAN VROEGER

Klaas Bieze



'Opa vertel nog eens over vroeger toen de mensen zo stout waren.'
Mensen plaatsten grote borden in het land omdat ze het met bepaalde dingen niet eens waren. 'Hadden de mensen gelijk.' Soms wel, soms niet.
In Delfzijl moesten de chemische industrieën uitbreiden. 'Waarom', om de werkgelegenheid en nieuwe producten. Huizen werden afgebroken en kerkhoven opgegruimd.
'Woonden die mensen daar al lang en lagen er ook kindertjes op die kerkhoven.' Ja sommige mensen hadden daar hun gehele



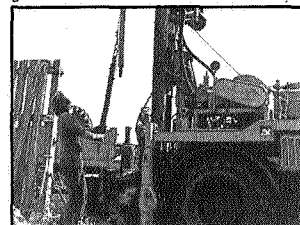
7

leven al gewoond en de mensen van het kerkhof gingen naar een andere plaats. 'Opa wat deden ze met het afval.' Dat ging naar stortplaatsen, die gecontroleerd werden, maar het werd ook stiekum op andere plaatsen gestort.
'Waarzo?' In het gehele land en ook hier. In het zwembad van Woltersum dat niet meer gebruikt werd. 'Maar dat mocht toch niet.' Nee maar dit kostte geen geld. Mensen uit dat dorp gingen protesteren.
Er kwam een grote boorinstallatie aan te pas om grondmonsters te nemen. 'Was dat nodig.' Ja, ze geloofden de mensen niet en



8

de AKZO zei dat het niet zo erg was. De bewoners kregen gelijk en het oude zwembad werd vakkundig afgedekt. 'Opa, moest de AKZO dat betalen.' Ook een dertig meter diep gat in Oostwold (WK) werd een stortbelt; daar begonnen ze in 1966 mee. 'Was daar ook toezicht op.' Nee meisje, uit het gehele land hebben ze daar chemisch afval gestort. 'Ook weer uit Delfzijl.' Ja, Upjohn Polymer en andere chemische bedrijven. Ook AAgrunol kwam in het nieuws. Het terrein was vele meters ernstig verontreinigd met chemische stoffen. Opa, 'dat bedrijf stond toch midden in de stad,



9

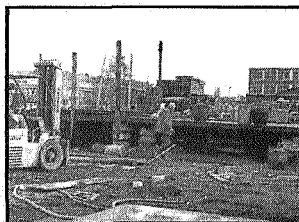
waarom controleerden ze daar dan niet.' Daar moesten ze blijkbaar eerst toestemming voor hebben.
'Waar bleven de lege ijzeren vaten van die bedrijven.'
Die kochten handelaren op zoals Steenhuis. Werkten eerst aan het Hoornsediëp, maar moesten daar weg omdat ze alles vervuilden en kwamen toen naar de Zomerlaan tegen de woonwijk Vinkhuizen. 'Hoe kan dat nou opa, als ze daar vervuilden deden ze het op die andere plaats toch ook.' Daar heb ik geen verstand van.
De chloor- en ammoniakfabriek Enceha



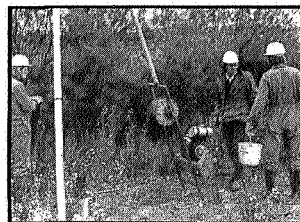
10



11



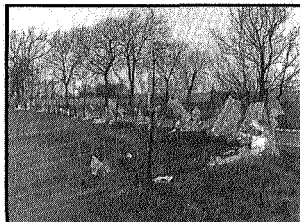
12



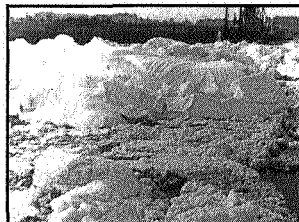
13



14



15



16



17



18



19



20



21

aan het Hoendiep ging ook verhuizen. De gemeente bleef met de brokken zitten. 'Opa, waarom moesten die mensen de rommel zelf niet opruimen en betalen. Nu betalen vader en moeder daar toch aan mee. En dat is toch niet eerlijk.' Nee dat is niet eerlijk want de 'vervuiler' moet betalen. En weer ging men aan het boren.

Ook olie werd er geloosd aan de rand van de stad door garages en sloopbedrijven. De politie wilde wel optreden maar het feest ging niet door. 'Waarom niet opa.' Er zijn hele goede wetten maar geen milieuwetten. Als ze drie keer schriftelijk zijn gewaar-

schuwd en ze doen het dan weer dan krijgen ze een proces-verbaal en een paar honderd gulden boete. 'Opa dat krijg je haast voor een verkeersovertrading.'

Ook plastic waaide over het land en werd opgeruimd. 'Is dat gevaarlijk.' Nee maar wel voor beesten op het land. Ook Avebe maakte het bond. Door stankhinder slapeloze nachten voor de bewoners. 'Maar dat is toch niet gevaarlijk.' Nee meisje maar wel vervelend. Er werd weer heel wat geprotesteerd en afgepraat. Luchtmetingen werden gedaan en dankzij inspectie Volksgezondheid en Milieu kwam ook hier een einde aan.

De warme zomer en het niet zo schone water richtte ook een slachting aan onder de talloze watervogels. 'Wat was dat voor een ziekte opa.' Botulisme. 'Gaat dat wel weer over.' Ja hoor, door de bouw van waterzuiveringsinstallaties komt alles wel weer goed. Ook de wijk Beijum kreeg zijn problemen. Drie woningen bleken last van stankhinder te hebben. De boor ging aan de voor- en achterzijde in de grond. Ook in de huizen werden luchtmonsters genomen. Hoewel de verontreiniging gering was ging de grond toch maar tijdelijk naar de Stainkoel om later verwerkt te worden. 'Ze doen toch veel

voor de mensen opa.'

In Vinkhuizen, Paddepoel, Selwerd ging de proef van start met gescheiden afval. Onze voormalige staatssecretaris Ineke Lambers vertelde en de gemeente verslikte zich in de blauwe en gele zakken. 'Dat was toch een goed idee opa. Op school leren we ook milieubewust te zijn.' Ja meisje misschien komen ze daar nog wel eens op terug. Zwerf in Tolbert is in ieder geval niet klein te krijgen.